

Stichting Cultureel Erfgoed Het Warenhuis, Markt 2, 4571 BG Axel

**IEDER HISTORISCH GEBOUW ZEGT NIET ALLEEN
IETS OVER HET VERLEDEN, MAAR OOK OVER
ONZE BESCHAVING, OVER DE CONTEXT WAARIN
WE LEVEN.** (Geert Mak, journalist / jurist 1946- ...)

Jaaroverzicht betreffende het (corona) jaar 2020

Jaaroverzicht van de Stichting Cultureel Erfgoed Het Warenhuis met de buitenlocaties De Axelse Stadsmolen en de Watertoren.

1. Algemeen

De Stichting Cultureel Erfgoed “Het Warenhuis” kent de locatie aan de Markt 2 in Axel, bestaande uit Het Warenhuis (de vroegere winkel van de familie Antheunis), de prachtige nieuwbouw daaraan en het woonhuis van de familie Antheunis op de Markt 2a.

Daarnaast vallen ook onder het beheer de Watertoren en de Axelse Stadsmolen. De gebouwen van het complex “Het Warenhuis”, alsmede de Watertoren zijn eigendom van de gemeente Terneuzen, waarvoor jaarlijks de huur moet worden betaald. De Axelse stadsmolen is geen eigendom van de gemeente maar kent een eigen bestuur dat de exploitatie aan de Stichting het Warenhuis overlaat.

De Stichting heeft voor zijn gebouwen, de collectie en de exploitatie (zowel financieel als t.a.v. het publiek) de erkenning van het landelijk Museum Register. Het betreft hierbij de hoogste vorm van eisen die aan een museum kunnen worden gesteld. Dat vereist veel inzet en arbeidskracht om aan al die eisen te (blijven) voldoen. In 2018 is er een audit geweest waarna aan de afronding is gewerkt. Daarbij zijn de (minimale) onvolkomenheden weggewerkt.

Dank zij de voortdurende inzet van ongeveer 80 vrijwilligers is het mogelijk om het schema van openingstijden volgens een vast patroon waar te maken.

De bezoekers (het publiek) reageren uitermate verrast en buitengewoon positief op de ontvangst, de collectie en de opstelling van de collectie. Ook de variëteit en de diversiteit van de exposities roept waardering en bewondering op. De wisseltonstellingen en tijdelijke exposities maken het, ook voor regelmatige bezoekers, telkens weer de moeite waard om een bezoekje af te leggen.

2. Het (ramp)jaar 2020

Het (ramp)jaar 2020 werpt voor onze stichtingen haar donkere schaduwen voor zich uit als op 17-02-2020, compleet onverwacht, onze voorzitter Richard Oldenziel overlijdt. In de periode tussen 17-02 en 09-06-20 hebben we vooral in het DB veel besluiten genomen omdat in deze periode ook het zwaartepunt van de coronacrisis kwam te liggen. Hierdoor waren er tijdelijk geen vergaderingen van het voltallige AB.

Na intensief zoeken, wikken en wegen vonden we in Piet Mertens een nieuwe voorzitter die zich in de AB-vergadering van 09-06-20 voorstelde en benoemd werd.

Vier andere vrijwilligers die in 2020 zijn overleden:

Op 30-12-19 namen we afscheid van Mariska Bax. Haar crematie was op 6 januari 2020. Op 11 april 2020 overleed Joke van Hoeve. Wil Mercx overleed op 26-05-20. Een betrokken oud-vrijwilliger van het museum die in 2020 is overleden, is de heer Armand v. Avermaete die op 27-12-20 is gestorven. Armand was niet meer actief als vrijwilliger. Bij het oude museum (aan de Noordstraat) was hij in diverse functies en als vrijwilliger / restaurateur werkzaam. Tijdens de bouw van het huidige museum en de gigantische exercitie van verhuizing van de Noordstraat naar Markt 2 heeft hij enorme bergen werk verzet.

De openingstijden van het museum zijn van dinsdag t/m vrijdag van 12.30 tot 17.00 uur (vrijwilligers dienen vanaf 12.00 uur aanwezig te zijn). Op zaterdag is de openingstijd van 11.00 tot 17.00 uur.

De Watertoren en de Stadsmolen zijn in de wintertijd gewoonlijk gesloten (m.u.v. incidentele openingen gedurende de kerstperiode).

Het Warenhuis drijft als het ware op de inzet van de vele ca 80 vrijwilligers. Het bestand bestaat voornamelijk uit ouderen (gepensioneerden). Die groep wordt telkenjare ouder en nieuwe aanwas is er te weinig. De reden daarvan is dat veel gepensioneerden aanzienlijk later met pensioen gaan. Het museum heeft in 2019 enkele betrokken vrijwilligers door overlijden moeten missen.

Het bestuur behoort ook tot het vrijwilligers bestand. De enige betaalde medewerker betreft de locatieleider, die voor 50 % inzetbaar is. Zijn positie zorgt voor de nodige continuïteit die onmisbaar is voor ons museum.

De Stichting hanteert de Ethische Code voor Culturele instellingen.

Behalve de vrijwilligers die direct contact hebben met het publiek (de bezoekers) is er een grote groep die heel veel goed werk verricht "achter de schermen".

Daarbij kan gedacht worden aan:

- Technische bijdrage aan expositiepresentatie
- Beheer en onderhoud van het depot
- Bijwerken en bijhouden van de collectieregistratie (Ad-lib)
- Het schoonhouden vrij houden van parasieten om de collectie (blijvend) te beschermen
- Een belangrijk rol hierbij is weggelegd voor de conservator die ten aanzien van de collectie(vorming) en exploitatiebeleid een centrale rol vervult.

3. De organisatie:

Het dagelijkse beleid berust bij de locatieleider en de conservator (complementair, samen vormen ze de directie van het museum) en wel in samenspraak met de diverse werkgroepen. Het betreft het vorm geven (in de meest letterlijke zin) aan de exposities zowel de vaste onderdelen als de tijdelijke. Het betreft een proces van langere planning, ideeontwikkeling, uitwerking van de plannen, concretisering (m.n. de technische planning en uitvoering), de feitelijke expositie en de evaluatie.

4. Het bestuur:

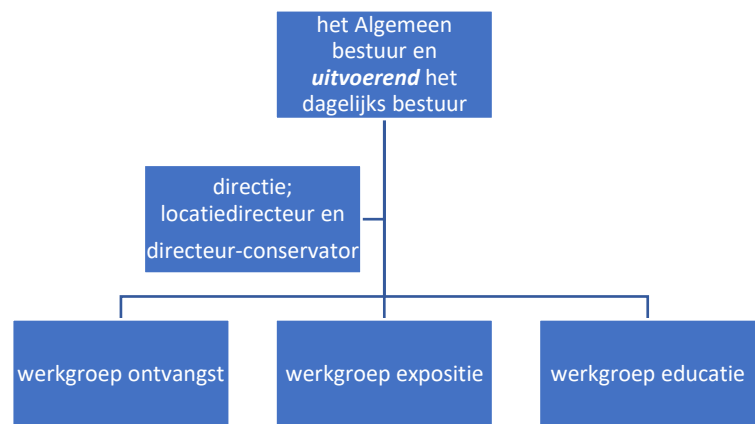
Formeel berust de verantwoordelijkheid voor de hele stichting bij het bestuur. Het bestuur moet toezien dat e.e.a. binnen de afgesproken grenzen worden gerealiseerd, zowel wat betreft de visie en missie, als de financiën betreft .

In de nieuwsbrief van december 2020 stelde de nieuwe voorzitter Piet Mertens zich voor. Dit deed hij een half jaar na zijn aantreden, omdat vanwege corona hiervoor fysiek geen goede mogelijkheid was. Piet schrijft dan, dat hij vooral veel motivatie haalt uit het feit dat de onderdelen van cultureel erfgoed Het Warenhuis uniek zijn en voorbeelden zijn van het rijke culturele erfgoed van het land van Axel; het museum met zijn unieke schilderijen en collectie, de stadsmolen uit 1750, de watertoren aan de Kinderdijk met zijn heemtuin en de Stichting De Zeeuw-Vlaamse vlag die op 21 juli 2020 onderdak gekregen heeft in het museum.

Organogram, adresgegevens, bestuursleden en -mutaties

Het organogram van de culturele centra Het urenhuis en de Watertoren. Samen met St. Exploitatie De Axelse Molen

De Stadsmolen wordt gelijkelijk bestuurd met de beide ander locaties. Het DB is het bestuur van de Stadsmolen.

Adresgegevens:

De Axelse StadsMolen , Molenstraat 72 4571 EZ Axel 0115-531584

De Watertoren , Kinderdijk 2 4571 SX Axel tel.0115-566745

Het Warenhuis, Markt 2 / 2a, 4571 BG Axel. Tel 0115-562885

Het bestuur van Stichting Exploitatie De Axelse Molen (SEAM), Markt 2, 4571 BG Axel (KvK 41110616)

Het bestuur van Stichting Cultureel Erfgoed Het Warenhuis (incl. watertoren) Markt 2, 4571 BG Axel (KvK 61914215)

Vanaf 21 07-2020:

Stichting De Zeeuws-Vlaamse Vlag, correspondentieadres: Markt 2, 4571 BG Axel. (KvK 20145427)

Bestuursleden Stichting Cultureel Erfgoed Het Warenhuis:

R.Oldenziel, voorzitter tot diens overlijden op 17-02-20

P.Mertens, voorzitter (vanaf 09-06-2020)

R.Roetus, penningmeester

J.oude Kempers, secretaris

J.Goossen, lid

A.v.Hurck, lid

E.Luteyn, lid

Bestuursleden Stichting Exploitatie De Axelse Molen

W.de Graaf, voorzitter (tot 31-12-20)

J.Lambert, secr, / penningm. (tot 31-12-20)

P.Mertens, lid (voorzitter vanaf 01-01-21)

J.oude Kempers, lid (secretaris vanaf 01-01-21).

R.Roetus, lid (penningmeester vanaf 01-01-21)

Bestuursleden De Zeeuws-Vlaamse Vlag

P.Mertens, voorzitter

R.Roetus, penningmeester

J.oude Kempers, secretaris

Directie

H.van Bellen (directeur Algemene Zaken)

P.de Blaeij (directeur-conservator)

Voorlichting beleid en voornemens voor 2020 en terugblik 2019 met en door alle vrijwilligers op 28-01 hielden we onze traditionele vrijwilligersavond waarop rekening en verantwoording werd afgelegd door het bestuur aan alle vrijwilligers. Ook werd het gevoerde beleid toegelicht. Tijdens deze avond werd ook de vertrouwenspersoon voorgesteld de heer Jan Verlinde.

Het verslag van de vertrouwenspersoon over het jaar 2020 door Jan Verlinde vermeldde dat er in 2020 geen beroep op hem was gedaan.

5. De collectie:

De stichting heeft zelf vrijwel geen eigendommen (vermogen). Dit omdat de tentoongestelde collecties eigendom zijn van *andere* (rechts)personen: verenigingen, stichtingen, gemeenten, kerkgenootschappen en particulieren, die (delen van) de collectie in langdurige bruikleen hebben gegeven. Voor deze optie is gekozen om het eigendom en de exploitatie juridisch en financieel gescheiden te houden. Het leeuwendeel van het tentoongestelde wordt gevormd door de collectie van Stichting het Land van Axel.

Hiertoe worden bruikleenovereenkomsten opgesteld. Voor het merendeel gaat het hier om bruiklenen voor onbepaalde tijd. Met name bij tijdelijke exposities gaat het om *tijdelijke* bruikleen.

Wel dient het museum de betreffende stukken van de collectie zelf te verzekeren.

Voor donateurs en andere milde gevers geldt de fiscale aftrekbaarheid voor een Culturele ANBI-instelling.

Regelmatig krijgt het museum stukken aangeboden, als gift of voor langdurige bruikleen.

De bedoeling is om alle geschenken, dan wel geleende goederen te registreren (in ad-lib).

Hierbij is het soms lastige werk om de vindplaats dan wel de herkomst van het stuk goed te traceren, opgelost in een goed systeem.

De collectie kan worden verdeeld in een viertal categorieën:

- A. Museale stukken: van voldoende en toonbare kwaliteit; wordt in principe tentoongesteld of krijgt een vast plaatsje in het depot;
- B. Museaal interessant. Maar van mindere kwaliteit of onvoldoende uniek. Dat betreft dan vooral depotgoederen.
- C. Onvoldoende museale kwaliteit, vaak wel geschikt als *verbruiksmateriaal*, b.v. om patronen te maken ten behoeve van nieuw te maken klederdracht. Ook kan het zijn dat er ruim voldoende voorwerpen van aanwezig zijn die fraaier in de collectie passen.
- D. Van onvoldoende kwaliteit: wordt teruggegeven aan de schenker of er wordt op andere wijze afstand van gedaan.

In toenemende mate moet er actief worden gewerkt aan het *ontzamelen*. Dat gebeurt aan de hand van de landelijk vastgesteld procedure (LAMO). Hierin ligt er nog veel werk “op de plank”.

De vaste collectie vormt de ruggengraat van het Museum Het Warenhuis en wordt over het algemeen vrijwel continu tentoongesteld. Al worden voor de grotere tijdelijke exposities wel bepaalde stukken tijdelijk in het depot geplaatst.

De collectie biedt een mooi overzicht van het wel en wee van de bewoners en de streek “Het Land van Axel” door de eeuwen heen. De collectie kent daarom een breed scala aan thema’s:

- a. De archeologie van Zeeuws-Vlaanderen door de eeuwen heen.
- b. Het samenleven en de religies (protestant, katholiek) die hierin bepalend zijn geweest.
- c. Het boerenleven van ca 1850 - 1950
- d. De winkel (Het Warenhuis) van de familie Antheunis (rijksmonument)
- e. Het woonhuis van de familie (thans Rijksmonument door de hoogst originele binnen beschilderingen).
- f. De Oorlogsperiode.
- g. Contemporaine kunstuitingen.

6. Coronacrisis en hoe we daar mee om gingen:

Vanaf maandag 16 maart 20 was het museum gesloten tot en met 02-06-20. Het besluit om te sluiten werd genomen op db-vergadering vrijdag 13 -03 - 20 (Ronald telefonisch)

Contact met de achterban via regelmatig verschijnende nieuwsbrieven. De werkgroep educatie zette voor de kinderen een paar filmpjes op you tube . De werkgroep expositie maakte de tentoonstelling ‘ Biezonder Hoed ‘ via you tube filmpjes via de website toegankelijk.

DB-vergaderingen om te komen tot een nieuwe voorzitter, aanpassingen ivm corona, overleg gemeente inzake een BTW-kwestie, het voorbereiden van de expo Johnny Beerens, restauratie papierstukken Antheunis

Het museum was weer te bezoeken vanaf 02-06-20, maar wel onder strenge discipline van het corona regime. De watertoren en de stadsmolen bleven nog dicht.

Van 05 tot 18 november was er opnieuw een lockdown. Vanwege het coronavirus moest het museum weer 2 weken op slot. Daarna werd met de nodige voorzorg het museum weer geopend. Er brak op een Axelse basisschool een corona besmetting uit waarop besloten werd dat de workshop met sinterklaas (voor de kinderen) in afgeslankte vorm door te laten gaan. De aangemelde kinderen kregen hun materialen mee naar huis om het werkstuk te maken en konden later de foto’s ervan aanleveren zodat ze op de website van het museum werden vertoond. Ook een gepland kinderpartijtje ging daarom niet door. De laatste lockdown begon op 15 december en duurt minstens tot 19 januari 2021

Dit jaar geen buffet voor de vrijwilligers. Het kerstpakket is daarom wel wat forser dan voorgaande jaren. Helaas kon ivm de lockdown -die op 15 december in ging- het kerstpakket voor alle vrijwilligers alleen op speciale openingstijden afgehaald worden. Je kon geen nieuwjaarswens uitwisselen. De geplande duur van deze laatste lockdown zal zijn tot en met 19 januari 2021.

Soms was het erg ingewikkeld om de bemensing van het museum rond te krijgen omdat vrijwilligers ziek waren of in quarantaine moesten vanwege het Covid-19 virus.

7. De gebouwen van de stichting:

7.1. Het Museum Het Warenhuis,

Het **Woonhuis Markt 2a** en het **Warenhuis op Markt 2** zijn wegens hun unieke inwendige beschilderingen als Rijksmonument aangemerkt. De gebouwen zijn typisch voor de 'belle époque' of de 'Jugendstil'.

Het merendeel daarvan is inmiddels zodanig gerestaureerd dat bezoekers daarvan kennis kunnen nemen. Met name de kamers in de bovenverdieping moeten nog verder worden afgewerkt en ingericht. Daarvoor zijn extra middelen vereist waarvoor fondsen worden benaderd. Helaas is een eerste aanvraag niet gehonoreerd. Maar we blijven verder zoeken om – onder begeleiding – bezoek daaraan mogelijk te maken.

De vaste collectie geeft een goed beeld van het leven in het Land van Axel in – globaal – de periode 1850 tot 1950. Maar ook de periode daaraan voorafgaand (tot en met de ijstijd) en de nieuwe tijd, komt in de collectie aan bod.

Zo blijft het museum zich voortdurend aanpassen en “bij de tijd”.

Een van de doelen die we nastreven is zoveel mogelijk bezoekers weten te lokken.

Andere belangrijk doelen die volgens de statuten door ons nagestreefd moeten worden, zijn: Het exploiteren van het museum Het Warenhuis, de stadsmolen en de watertoren. Het bevorderen van kennis van de geschiedenis van Zeeuws- en Noord Vlaanderen. Het beheren en tentoonstellen van de collectie van stichting Het Land van Axel. Het bevorderen van educatie d.m.v. exposities en andere geëigende middelen.

7.2. De stadsmolen uit 1750

Het bestuur van de molen is een ingewikkelde kwestie. Eigenlijk zijn er 2 organisaties in betrokken: Stichting cultureel erfgoed Het Warenhuis en de Stichting Exploitatie De Axelse Molen (SEAM). Op 19 november 2019 zijn we voor het eerst bijeengekomen om te komen tot bestuurlijke samenwerking. Dit heeft in 2020 geresulteerd in een personele unie van het DB van beide stichtingen. Voorlopig zal het bestuur van SEAM nog aangevuld blijven met beide bestuursleden J.Lambert en W.de Graaf. Ook deze beide heren zullen bij het moment van aftreden zichzelf niet meer herkiesbaar stellen, maar wel als adviseur beschikbaar blijven.

De stadsmolen stamt uit 1750 en in 1999 de restauratie van de molen begonnen. Het Bastion Vlissingen waarop de molen gesitueerd is, is ook conform historische gegevens gerestaureerd. De laatste eigenaar de heer Missegheers heeft de molen eind jaren 80 aan S.E.A.M. verkocht. Onze molenaar A. Cappon zorgt er voor dat de molen op regelmatige tijden draait en dat het 'lopende' gedeelte onderhouden wordt. Het bestuur van de molen zorgt voor een goede verzekering.

7.3. De watertoren

De watertoren is een gebouw uit 1936 en torent 60,6m boven het landschap uit. De toren is gebouwd naar een ontwerp van C.van Eck in opdracht van Waterleiding Maatschappij Zeeuwsch-Vlaanderen. Het gebouw is evenals Het Warenhuis eigendom van de Gemeente Terneuzen. De toren is omringd door een fraaie heemtuin en vanuit de toren kun je op heldere dagen Antwerpen zien liggen. Het natuurgebied Smitschorre ligt aan de voet van de watertoren, waardoor je uitzicht hebt op de kreken, het golfterrein en het zweefvliegveld.

8.1 Exposities in het museum Het Warenhuis:

Behalve de vaste collectie zijn er ook enkele *tijdelijke exposities* gehouden die de nodige aandacht trokken:

Exposities:

25-10-19 t/m 29-02-20 Beeldschoon, een tentoonstelling van

het werk van Anita Dekker, figuratief en

abstract; dierenfiguren en een prachtige Axelse boerinnenkop, speciaal gemaakt voor deze tentoonstelling. Deze expositie werd op 29-02-19 afgesloten met een

inlooprondleiding, één om 13.30u en een om 14.30. Van beide rondleidingen werd goed gebruik gemaakt.

06-03-20 opening van de tentoonstelling Biezonder Hoed; een expositie van streekdracht en hoe je het maakte. Gebruik werd gemaakt van veel stukken uit eigen depot. Tevens kon je zien de dracht tijdens de bevrijding van WO 2. En hoe het gezin gekleed was einde 19^e en begin 20^e eeuw. Helaas werd kort na de opening vanwege de uitbraak van het coronavirus het museum gesloten. De tentoonstelling was niet meer 'echt' te bezoeken. De directie heeft ervoor gezorgd dat de tentoonstelling digitaal via onze website te bezoeken was. Je zag in de digitale rondleiding o.m. mooie prestaties van nuttig handwerken: naaien, mazen, breien, haken en kantklossen. Ook merklappen en borduurwerken waren te bekijken. Deze tentoonstelling was voorzien tot 31-10-2020.

Door de coronacrisis is de voorgenomen tentoonstelling van Johnny Beerens met een jaar uitgesteld. Hierdoor kon Biezonder Hoed verlengd worden. De tentoonstelling was weer te bezoeken vanaf 02-06-20, maar wel onder strenge discipline van het corona regime. De watertoren en de stadsmolen bleven nog dicht.

Tijdens de verschillende exposities zijn ook workshops, lezingen vernissages, vertelcafé 's en finissages gegeven door de kunstenaar. Bij gelegenheid van de expo Biezonder Hoed zijn zo twee belangrijke lezingen gehouden. Op 30 september 2020: een lezing door de

collectiebeheerder van het Zeeuws Museum (Karina Leijnse), over damasten hemdrokken in de Zeeuwse mannendracht, en op 7 oktober 2020: gaf Jankees Goud, streekdrachtspecialist, een lezing over de diverse soorten kant in de Zeeuws-Vlaamse streekdracht en dan met name in de Axelse dracht. Beide sprekers hebben het museum vooraf bezocht om kennis te maken met de collectie van Het Warenhuis op deze punten. Zij waren verrast door het feit dat zich in onze collectie nogal wat unieke exemplaren van hoge kwaliteit en documentaire waarde bevinden.

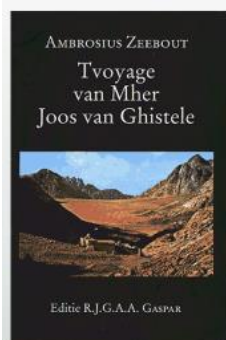
Op vrijdag 04 september, vond de overhandiging van de authentieke slijperskruiwagen

(scherensliiep) kruiwagen van Camiel de Munter in het museum plaats van .De kruiwagen is een verrijdbaar werktuig uit ca. 1898 dat gelopen heeft in Zeeuws- en Belgisch Vlaanderen en Noord-Brabant. Het werd gebruikt voor het slijpen van scharen en messen en dergelijke.

In 2019 vernam **Wim de Munter** dat die kruiwagen, ooit eigendom van zijn opa, Camiel de Munter, nog steeds ergens op Walcheren stond en mogelijk opgeruimd zou worden. Hij heeft de eigenaar gecontacteerd en de kruiwagen ten geschenke gekregen. Vervolgens zocht hij contact met museum Het Warenhuis. Voor ons is dit een interessant voorwerp. Het werktuig is toen in een toonbare en werkbare

staat gebracht zonder dat er geweld werd gedaan aan de oorspronkelijke verschijning en er is bewijs van eigendom getoond. Wij zijn blij met de schenking.

De Kinderboekenweek was van 01-10-20 tot 10-10-20 en staat dit jaar in het teken van Geschiedenis. Daarin past het indrukwekkende verhaal van de reis van edelman Joos van Ghistele. Wij bieden de scholen in Zeeuws-Vlaanderen dit verhaal aan in een powerpoint-presentatie met een toelichting als cadeautje. Uiteraard verwijzen we naar Het Warenhuis als drager van geschiedenis in onze streek: Hoe was het leven vroeger? Hoe leefden en werkten de mensen? Museum Het Warenhuis heeft scholen veel te bieden. Neem contact op voor een afspraak en een programma op maat!

8.2. Exposities in De Axelse Stadsmolen

Ook de Axelse Stadsmolen heeft als gevolg van corona een moeilijk jaar achter de rug.

Het aantal bezoekers was minimaal (in 2020 totaal 137!). Dit kleine aantal bezoekers is te wijten aan het niet doorgaan van diverse festiviteiten in Axel zoals o.m. de speciale dagen en evenementen, die in het centrum van Axel normaal gesproken worden georganiseerd, zoals Koningsdag, Oldtimerfestival tijdens Hemelvaartsdag, de verwendag, de Nationale Molendag, de Ouderendag, Open Monumentendag en de Kerstmarkt. Op die dagen was de molen meestal een ware

trekpleister. Nu bleef het er doodstil.

Tijdens de Nationale Molendag is er gebruikelijk een drukbezochte workshop pannenkoeken bakken voor de jeugd.

De kerstmarkt is altijd een trekker voor de molen vanwege allerlei activiteiten rondom de molen. Niets hiervan is door gegaan vanwege het wegvallen van alle evenementen door de regelgeving om corona het land uit te krijgen.

Exposities in de stadsmolen waren er dit jaar niet. De belangrijkste attractie dit jaar is het in gebruik zien van de molen, waarbij molenaar J.A. Cappon het meel maalt en de wieken laat draaien.

8.3 De watertoren

De watertoren gebouwd in 1936 naar een ontwerp van C.v.Eck, torent 60,6m boven het landschap uit. Het oorspronkelijke doel was voor de Waterleiding Maatschappij Zeeuwsch-Vlaanderen zorgen voor een goede watervoorziening van de streek. Ook dit gebouw is net als Het Warenhuis eigendom van de Gemeente Terneuzen. Rond de toren ligt fraaie heemtuin. Vanuit de toren kun je op heldere dagen Antwerpen zien liggen. Het natuurgebied Smitschorre ligt aan de voet van de watertoren, waardoor je uitzicht hebt op de kreken, het golfterrein en het zweefvliegveld. Ook de watertoren was bijna geheel het jaar gesloten vanwege de lockdown. Ook was het extra moeilijk voor de watertoren om voldoende vrijwilligers in deze coronatijd te krijgen. Er waren dus geen exposities.

De Watertoren wordt omringd door de **Heemtuin**. Die wordt regelmatig bezocht. Daar zou misschien nog wat meer bekendheid aan gegeven moeten worden. Wat wel opvalt is dat ouders of grootouders met kinderen, het bezoek aan de Watertoren en de heemtuin combineren met een bezoekje aan de natuurspeeltuin (of het speelbos) in natuurgebied Smitschorre.

9. Overleg met diverse besturen om te komen tot hechte samenwerking

9.1. Met het bestuur van Stichting Het Land van Axel

In het jaar 2020 is er een overleg geweest op 28-04, 08-06 en 09-10 met het bestuur van de Stichting Het Land van Axel, onze belangrijkste partner inzake de vaste collectie. Dit overleg is gevoerd om te komen tot een nieuwe verbeterde samenwerking. In 2021 wordt dit verder uitgewerkt.

9.2. Met het bestuur van Stichting De Zeeuws-Vlaamse Vlag

Overleg bestuur De Z.-Vlaamse vlag 26-02 en 16-06 overdracht aan nieuwe bestuur op di 21-07-20. Deze vlag werd in 2009 officieel goedgekeurd en gepresenteerd bij gelegenheid van de viering van 200 jaar Zeeuws-Vlaanderen (Op 20-07-1814 was er voor het eerst sprake van Zeeuws-Vlaanderen).

De onderlinge verhoudingen van de strepen zijn 1:1:1:6:1:1:1 en de grens tussen de gekleurde strepen en de gele streep is golvend. De bovenste rode strepen zijn afkomstig uit de vlag van Sluis, terwijl de onderste blauwe strepen afkomstig zijn van de vlag van Terneuzen. De strepen vertegenwoordigen de Noordzee, het Zwin en Westerschelde. De gele streep in het midden van de vlag is belast met een zwarte

leeuw, herinnerend aan de vlaggen van Vlaanderen en Hulst, weliswaar zonder de rode tong en klauwen. De bijzondere vormgeving van de leeuw is niet rechtstreeks gekopieerd van bestaande wapens, maar werd speciaal ontworpen zodat zij oogt als een "jonge, robuuste en dynamische leeuw". De kleuren van de vlag herinneren ook aan de banden van de regio met zowel Nederland als België.

voldeden aan de eisen van de Hoge Raad van Adel en zijn bijgevolg nooit officieel erkend. Zich bewust van de Raad en van de lokale geschiedenis, ontwierp De Koning een vlag die de regio en de 3 gemeenten Terneuzen, Sluis en Hulst representeert. De vlag is horizontaal onderverdeeld rood-wit-rood-geel-blauw-wit-blauw. De vlag is opgenomen in het vlaggenreger van de Hoge Raad van Adel, op verzoek van de burgemeesters van de drie gemeenten

10. Door de corona-crisis was het geen makkelijk jaar voor de musea.

Al met al was dit een jaar met veel haken en ogen: enkele geplande tentoonstellingen, workshops en lezingen gingen niet door. Aan het einde van dit jaar maken we de balans op van dit jaar. Het is ook van belang om in kaart te brengen wat de gevolgen waren. Inkomstenderving uit entreegelden is er daar één van.

De bezoekersaantallen voor ons museum is conform de definitie voor museumbezoek 'Museana':

- *Bezoeken gedaan tijdens besloten verhuur aan derden (bijvoorbeeld voor een huwelijk) worden niet als bezoek gerekend.*
- *Alle overige bezoeken worden wel meegerekend, ook tijdens door het museum zelf georganiseerde evenementen zoals openingen, lezingen, concerten en cursussen.*

We hadden in het jaar 2020 totaal 3.982 bezoekers, met de volgende verdeling:

- In ons Museum Het Warenhuis : 3.567
- In de stads molen: 137 *)
- In de Watertoren: 278 *)

*) Molen en Watertoren waren alleen open op de zaterdagen in augustus en september (normaal april-oktober, en ook op weekdagen). Deze gegevens staan in schril contrast tot het voorgaande jaar 2019 waarin we geen last van covid-19 hadden.

In **2019** waren er de volgende aantallen bezoekers:

* in ons museum Het Warenhuis:	8.183
* in de stadsmolen uit 1750 :	3.926
* in de watertoren :	<u>3.056</u> +
Totaal	15.165 bezoekers

Het museum was gesloten gedurende de vanwege de regering opgelegde periodes van lockdown wegens Covid-19 maatregelen. Door de Covid beperkingen hebben wij dit jaar slechts 1 nieuwe wisselexpositie, 'Biezonder hoed', kunnen inrichten (plan/normaal: 4), die we 1 week na de opening in maart al moesten sluiten.

Daardoor was er ook slechts zeer beperkte randprogrammering (Lezingen, voordracht, workshops).

Ook waren er vanaf maart geen groepsbezoeken, en nauwelijks scholen die het museum kwamen bezoeken. Ook in het nieuwe jaar 2021 verwachten we dat de bezoekersaantallen maar heel langzaam op gang zal komen. De lockdown zal in ieder geval nog tot 20 januari 2021 door gaan. En het vaccinatieprogramma start pas op 18 januari 2021.

Vastgesteld in de bestuursvergadering van 09 februari 2021